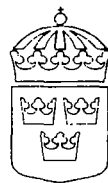

Socialutskottets yttrande

1990/91:SoU10y

Omställning och minskning av den statliga
administrationen

1990/91
SoU10y

Till finansutskottet

Finansutskottet har berett socialutskottet tillfälle att senast den 21 maj avge yttrande över proposition 1990/91:150 (kompletteringspropositionen), bilagorna II:1–II:13, jämte eventuella motioner, såvitt propositionen och motionerna rör utskottets beredningsområde.

Socialutskottet begränsar yttrandet till bilaga II:4 i propositionen avsnitten 1–3, 5 och 6 samt motionerna 1990/91:Fi58 och 1990/91:Fi63.

Utskottet har i detta ärende ordnat en utfrågning med representanter för socialdepartementet och socialstyrelsen.

Socialutskottet

I propositionen föreslås riksdagen godkänna de riktlinjer som angetts för omställning och minskning av den statliga administrationen inom socialdepartementets verksamhetsområde.

Motionerna

I motion 1990/91:Fi63 av Karin Israelsson m.fl. (c) yrkas att riksdagen avslår propositionen såvitt avser förslag till neddragning av socialstyrelsens verksamhet i enlighet med vad som anförts i motionen.

I motionen framhålls att det väsentliga är att det skapas förutsättningar för att socialstyrelsen skall kunna arbeta effektivt. Förnyelsearbetet bör ha sin grund i en strävan att avbyråkratisera och skapa flexibilitet. De regionala insatserna på området måste stärkas. Detta kan uppnås utan att behöva minska personalstyrkan på det sätt som föreslås. Det torde enligt motionärerna vara fullt möjligt att genomföra olika förbättringar inom den befintliga arbets- och organisationsformen. Var fjärde anställd kommer enligt uppgift att sägas upp från socialstyrelsen. Några garantier för att de som arbetar med dessa frågor på socialstyrelsen får följa med till det föreslagna folkhälsoinstitutet finns inte.

Motionärerna kan inte ställa sig bakom de ytterligare nedskärningar av socialstyrelsen som föreslås. I stället bör socialstyrelsen nu ges

möjlighet att se över sin organisation i syfte att bedriva verksamheten än effektivare, inte minst vad gäller folkhälsofrågorna. Motionärerna motsätter sig såväl tillskapandet av det särskilda folkhälsoinstitutet som förslaget till finansiering av detta. Deras syn på hur folkhälsoarbetet skall bedrivas och hur det skall finansieras utvecklas i motion So91.

I motion 1990/91:Fi58 av Barbro Sandberg (fp) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts dels om socialstyrelsens omorganisation (*yrkande 1*), dels om ansvaret för arbetet med HIV/aids på rikspanet (*yrkande 2*), dels om socialstyrelsens tillsynsverksamhet (*yrkande 3*), dels om epidemiologiskt centrum (*yrkande 4*), dels om hälsoskyddet (*yrkande 5*), dels om socialstyrelsens ansvar för beredskapsfrågorna inom hälso- och sjukvården (*yrkande 6*).

Motionären understryker det olyckliga i att en nyligen omorganiserad myndighet så snart blir föremål för nya omfattande förändringar vad avser uppgifter, organisation och resurser. Uppgifterna om vilka konsekvenser de föreslagna förändringarna medför för myndighetens arbete är enligt motionären otillräckligt belysta. Förslagen borde ha föregåtts av en organisationsutredning där för- och nackdelar med förändringarna belysts och de myndigheter, organisationer m.fl. som berörs fått ge sin syn på förslagen. Regeringen bör enligt motionären få i uppdrag att genomföra en sådan utredning och därefter återkomma till riksdagen med ett mer genomarbetat förslag.

Utredningen bör enligt motionären beakta följande synpunkter. Det som i kompletteringspropositionen benämnts epidemiologiskt centrum bör föras över till folkhälsoinstitutet. Vid en sådan överföring får dock inte raderas det arbete socialstyrelsen lagt ner på att skapa en sådan enhet. Eftersom socialstyrelsen för sitt arbete har behov av uppgifter i de hälsoregister som skulle föras över till folkhälsoinstitutet måste det regleras hur samarbetet kring registren mellan styrelsen och institutet skall ske. Uppgifter som normalt skall ligga på myndigheter t.ex. i fråga om HIV/aids bör inte lyftas in i regeringskansliet. Förslaget att bygga upp en centrumliknande verksamhet för utvärdering av det sociala arbetets metodik välkomnas, men socialstyrelsens ansvar för en kvalificerad överprövning av olika frågor inom den sociala sektorn måste få finnas kvar dels av rättssäkerhetsskäl, dels för att de individuella ärendena är en viktig kunskapskälla. Fortfarande finns inte någon lösning på socialstyrelsens beredskapsuppgifter. Det är enligt motionären hög tid att komma till skott om hur ansvaret skall fördelas mellan olika myndigheter och huvudmän. Också denna fråga bör den föreslagna organisationsutredningen besvara.

Propositionen

I propositionen framhålls bl.a. att de föreslagna åtgärderna *beträffande socialstyrelsen* syftar till att stärka kompetensen och öka koncentrationen på myndighetens viktigaste uppgifter, uppföljning och utvärdering. Decentralisering, delegering till lokal och regional nivå anses vara

verkningsfulla åtgärder för att uppnå besparingar. Ökad samverkan mellan olika organ och sammanslutningar av besläktade verksamheter prövas också enligt föredraganden.

Socialstyrelsen är enligt propositionen statens viktigaste organ inom hälso- och sjukvården samt socialtjänsten. Socialstyrelsens huvudsakliga uppgifter skall vara tillsyn samt kunskapsutveckling och kunskapsförmedling. I tillsynsfunktionen ligger dels en kontroll av verksamheten när det gäller kvalitet, säkerhet och den enskildes rättigheter, dels en uppföljning och utvärdering av verksamheten gentemot av statsmakterna uppställda mål. Vad avser kunskapsområdet är huvuduppgiften att samla in och utvärdera för verksamheten relevant kunskap, t.ex. rörande vårdens och omsorgens innehåll, kvalitet och kostnader i förhållande till uppsatta mål och insatta resurser, och att förmedla denna kunskap så att den bl.a. kan utgöra en grund för utveckling, förnyelse och omstrukturering.

Regionala tillsynsenheter för hälso- och sjukvården och tandvården finns nu inrättade på två orter och ytterligare tre etableras under år 1991.

Socialstyrelsens andra huvuduppgift är enligt propositionen att samla in, sammanställa och sprida kunskap från olika områden, dvs. ha en roll som kunskapsorganisatör. Förutom den egna tillsyns- och uppföljningsverksamheten är det enligt föredraganden naturligt att socialstyrelsen särskilt utnyttjar universitet och högskolor som huvudkällor för kunskap och i samma syfte samverkar med andra organ och organisationer av betydelse för socialstyrelsens sektorsintresse. Hit hör t.ex. sjukvårdens och socialvårdens planerings- och rationaliseringsinstitut (SPRI) och statens beredning för utvärdering av medicinsk metodik (SBU).

Socialstyrelsen bör enligt föredraganden koncentrera sina kunskaps-spridande insatser till att i första hand återföra resultaten av egna uppföljningar och utvärderingar. Styrelsen kan också få preciserade uppdrag av regering och riksdag. Vidare har styrelsen ett särskilt ansvar för att sprida ny frontkunskap, nya internationella erfarenheter eller resultat av slitna tvister om vad vetenskap och beprövad erfarenhet innebär. Viktig är också auktorisationen av kunskap.

Socialstyrelsen har flera författningsreglerade förvaltningsuppgifter, exempelvis legitimations- och behörighetsuppgifter samt viss tillståndsgivning. Statsbidragsgivningen är för närvarande föremål för översyn genom kommunalekonomiska kommittén.

Socialstyrelsens uppgifter kan enligt föredraganden sammanfattningsvis beskrivas som riktade dels mot medborgarnas behov av kvalitativt hög och likvärdig vård och omsorg, dels mot professionen med bl.a. kvalitet och säkerhet i det medicinska handlandet eller den sociala omsorgen och behandlingsarbetet. Arbetsfältet är mycket omfattande. Socialstyrelsen måste enligt föredraganden ha beredskap för att inom ramen för den givna verksamhetsinriktningen möta sådana förskjutningar i krav och förväntningar som följer såväl av förändringar inom den sociala sektorn som av den allmänna samhällsutvecklingen.

Av detta följer enligt föredragandens mening att den fasta organisationen bör vara av måttlig omfattning samt präglad av flexibilitet och hög kompetens.

Det anförda skall enligt föredraganden inte ses som en ny inriktning för socialstyrelsen utan syftar till att ytterligare precisera och tydliggöra vad 1989 års riksdagsbeslut innebär. Den nu pågående och accelererande omdanings- och renodlingsprocessen syftar enligt föredraganden till att avlasta socialstyrelsen såväl tunga samordningsuppgifter som en del uppgifter av direkt operativ art. Genom socialstyrelsens egen prioritering av det interna arbetet med metoder för och utveckling av tillsyns- och kunskapsfunktionerna bör styrelsen därefter stå bättre rustad för sina viktiga huvuduppgifter.

Åtgärder som vidtagits eller föreslagits t.ex. i årets budgetproposition har enligt föredraganden visat på att det utöver den naturliga avgången i den centrala delen krävs personalminskningar innan bemanningen är anpassad till verksamhetsinriktningen. Till detta kommer konsekvenserna av den ytterligare renodling av socialstyrelsens sektorskompetens som framgår av det följande.

Regeringen har i en särskild proposition presenterat målsättningar och prioriteringar för *folkhälsoarbetet* de närmaste åren. Ett folkhälsoinstitut föreslås vara det nationella samordningsorganet för folkhälsofrågor i vid bemärkelse. Detta institut föreslås överta det tvärssektoriella folkhälsoarbete i form av samverkan och samordning i förhållande till andra myndigheter vilket i dag i vissa fall utförs av socialstyrelsen. Vidare skall institutet överta socialstyrelsens operativa uppgifter inom det tvärssektoriella förebyggande arbetet, bl.a. huvudansvaret för den statliga informationsverksamheten inom alkohol- och drogområdet. Ett bättre resursutnyttjande uppnås genom att en klarare rollfördelning skapas mellan olika sektorsorgan. Detta innebär att administrationen kan minskas och att frigjorda medel i stället kan komma exempelvis forskningen till del.

Socialstyrelsen skall — i likhet med andra myndigheter på nationell nivå — i första hand utveckla den sektorsspecifika kompetensen inom folkhälsoområdet. Socialstyrelsens arbete skall därvid rikta sig till huvudmännen och de personalgrupper som har ansvaret inom sakområdet. Socialstyrelsen har vidare en mycket viktig funktion i den aktiva uppföljningen av folkhälsoarbetet inom socialsektorn.

En viktig uppgift för socialstyrelsen är enligt föredraganden att på nationell nivå följa och analysera utvecklingen av sjukdomar, sociala problem och deras riskfaktors utbredning i olika befolkningsgrupper. Inom socialstyrelsen pågår arbetet med att utveckla ett *epidemiologiskt centrum* som avses bl.a. svara för behövligt klassifikationsarbete och registerhållning inbegripet kvalitetskontroll av befintliga epidemiologiska register. Avsikten är att skapa hög tillgänglighet till registren för forskare, myndigheter, kommuner och landsting. Föredraganden avser att ge socialstyrelsen i uppdrag att närmare klargöra roll och funktion för ett epidemiologiskt centrum. I detta arbete är det enligt föredraganden angeläget att vidga perspektivet till att omfatta hela socialstyrelsens ansvarsområde, dvs. skissera hur det epidemiologiska

centret kan stödja forskning och uppföljningsinsatser inom hela den sociala sektorn. Styrelsen bör redovisa det avsedda uppdraget före utgången av år 1991.

Det finns enligt föredraganden fortfarande ett starkt behov av att i särskild ordning initiera *förebyggande insatser mot HIV/aids*. Föredraganden påpekar att regeringen i årets budgetproposition redovisade sin uppfattning att Aidsdelegationen bör bibehållas under ytterligare ett antal år, och att den bör verka för en mer effektiv samverkan mellan myndigheter, kommuner, landsting och frivilligorganisationer samt förordade en bättre samordning av de utåtriktade förebyggande insatserna från socialstyrelsens och socialdepartementets sida vad gäller bekämpningen av HIV/aids. Samordningen föreslogs också gälla kansliresurserna. Försättningsvis kommer därför uppgifter av informations- och annan förebyggande karaktär liksom kansliresurserna för Aidsdelegationen och vissa ytterligare uppgifter att bekostas via det särskilda aidsanslaget. Genom att på liknande sätt som i folkhälsofrågan avlasta socialstyrelsen samordningsuppgifter på nationell nivå och det operativt preventiva arbetet kan styrelsens insatser enligt föredraganden mer effektivt koncentreras på uppföljnings-, utvärderings- och tillsynsfrågor.

Föredraganden är angelägen om att få till stånd en väl fungerande utvärdering av och ett stöd till *utveckling av det sociala arbetets metodik*. Inom socialstyrelsen finns tankar på att bygga upp en centrumliknande verksamhet för det ändamålet. Ett sådant centrum skulle vara öppet för samarbete med externa intressenter och i stor utsträckning kunna utnyttja externa resurser inom högskolor, kommuner och landsting. På motsvarande sätt som för det epidemiologiska centret avser föredraganden att ge socialstyrelsen i uppdrag att för regeringen presentera och närmare precisera en tänkt uppbyggnad och på vilket sätt resursbehoven kan tillgodoses genom omprioriteringar. Hon förutsätter att socialstyrelsen kan redovisa uppdraget före utgången av år 1991.

Socialstyrelsen är central förvaltningsmyndighet för verksamhet som rör bl.a. *hälsoskydd*. Enligt hälsoskyddslagen delar socialstyrelsen och statens naturvårdsverk den centrala tillsynen enligt regeringens bestämmande. Något samlat ställningstagande till rollfördelningen mellan myndigheterna har inte gjorts. Regeringen har därför enligt föredraganden för avsikt att ge statskontoret i uppdrag att precisera och avgränsa socialstyrelsens roll gentemot andra tillsynsmyndigheter när det gäller miljö- och hälsoskyddsfrågor. Uppdraget bör enligt föredraganden redovisas före utgången av år 1991.

Om riksdagen godkänner förslagen i propositionerna 1990/91:93 om rättsmedicinsk verksamhet, m.m. samt 1990/91:120 om den rättspsykiatriska undersökningsverksamheten, m.m. vad avser en ny myndighet, rättsmedicinalverket, och dess uppgifter kommer socialstyrelsen att helt avlastas *uppgiften som chefsmyndighet för underförvaltningar*. Ansvaret för tillsyn, uppföljning och utvärdering av rättsmedicinsk och rättspsykiatrisk verksamhet kommer dock att ligga kvar på socialstyrel-

sen. Detta innebär enligt föredraganden att socialstyrelsens möjlighet att koncentrera sig på de huvudsakliga uppgifterna ytterligare förbättras.

Under våren 1991 har en översyn av *socialstyrelsens beredskapsansvar för funktionen Hälso- och sjukvård m.m.* genomförts av en departemental arbetsgrupp med företrädare för försvars- och socialdepartementen. Arbetsgruppen har redovisat sin översyn i promemorian *Det fortsatta arbetet vid socialstyrelsen med beredskapsfrågor inom funktionen Hälso- och sjukvård m.m.*

Föredraganden förordar att det fortsatta utvecklingsarbetet bedrivs med den inriktning som översynen lett fram till. De närmare organisatoriska konsekvenserna torde enligt henne vara av arten att socialstyrelsen själv kan besluta därom. Föredraganden avser att inom ramen för mål- och resultatdialogen med socialstyrelsen följa upp genomförandet av vad översynen har föreslagit.

Beredskapsfrågorna måste enligt föredraganden integreras i socialstyrelsens reguljära verksamhet i större omfattning än vad som för närvarande är fallet. Eftersom socialstyrelsens beredskapsuppgifter berör andra myndigheters verksamhetsområden är det angeläget att utveckla samverkansformerna för att uppnå ett mer effektivt resursutnyttjande.

Översynsgruppen har funnit att det även på beredskapsområdet är möjligt att begränsa socialstyrelsens handläggning av rutin- och individärenden. Bl.a. har framkommit att handläggningen av vapenfrifrågor bör föras över till vapenfristyrelsen. Vidare bör sjukvårdshuvudmännen själva kunna svara för krigsplaceringen av sin personal med hjälp av uppgifterna i det av socialstyrelsen och sjukvårdshuvudmännen gemensamt utvecklade personalförsörjningsregistret det s.k. Integer-systemet. Ett motsvarande informationssystem bör utvecklas för försörjningen av läkemedel och sjukvårdsmateriel.

Det finns när det gäller det föreslagna *rättsmedicinalverket*, främst inom den rättspsykiatriska undersökningsverksamheten, möjligheter att minska statens kostnader för verksamheten. Genom att avveckla rättspsykiatriska kliniker i den utsträckning som är motiverad med hänsyn till ingångna avtal med sjukvårdshuvudmännen och den reduktion av antalet undersökningsplatser som de nya reglerna enligt förslagen i propositionen (1990/91:58) om psykiatrisk tvångsvård m.m. på sikt torde innebära kan enligt föredraganden besparingar i de statliga utgifterna för denna verksamhet uppnås samtidigt som man uppnår det eftersträfvade närmandet mellan den rättspsykiatriska undersökningsverksamheten och allmänpsykiatrin.

Ca 22 milj.kr. skall enligt föredraganden kunna sparas under treårsperioden omfattande budgetåren 1991/92–1993/94 på socialstyrelsen. Av *besparingarna* på socialhuvudtiteln återförs 10 milj.kr. till det föreslagna folkhälsoinstitutet budgetåret 1992/93. Besparingarna inom den rättspsykiatriska verksamheten har föredraganden beräknat till ca 20 milj.kr. under treårsperioden. Här uppstår besparingar i den takt det är möjligt att bl.a. avyttra fastigheter. Med tanke på osäkerheten därvidlag har tills vidare ställning inte tagits till om detta skall utgöra

en nettobesparing. Likadant är förhållandet med besparingen om 3—4 milj.kr. inom socialstyrelsens beredskapsenhet, där det som inte är hänförligt till avvecklingen av beredskapsförråd kan behöva utnyttjas för kompetensutveckling inom styrelsen. Under budgetåret 1991/92 uppstår enligt föredraganden en besparing på 7,7 milj.kr. genom samordning inom HIV/aidsområdet. Slutliga ställningstaganden till genomförandet av besparingarna skall ske inom ramen för den ordinarie budgetberedningen.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet behandlade våren 1989 propositionen 1988/89:130 om socialstyrelsens framtida roll, uppgifter och inriktning. Utskottet tillstyrkte i *betänkandet 1988/89:SoU24* att riksdagen godkände regeringens förslag i fråga om socialstyrelsens huvudsakliga uppgifter och verksamhetsinriktning. Riksdagen följde utskottet (rskr. 296). Den nya organisationen trädde i kraft den 1 januari 1990.

Vid behandlingen av årets budgetproposition (prop. 1990/91:100 bil. 7) i *betänkandet 1990/91:SoU12* hade utskottet ingen erinran mot den föreslagna medelsanvisningen till socialstyrelsen. I avvaktan på den nu genomförda översynen av styrelsens uppgifter i fråga om beredskapen för den civila hälso- och sjukvården, hälsoskyddet och socialtjänsten i krig hade regeringen beräknat ett oförändrat medelsbelopp för dessa uppgifter.

I fråga om Aidsdelegationen och socialstyrelsen framhölls i budgetpropositionen att det finns starka motiv till att bibehålla Aidsdelegationen under ytterligare ett antal år och att den bör vara placerad inom regeringskansliet.

Både Aidsdelegationen och socialstyrelsen initierar och bedriver med stöd av de statliga aidsmedlen informations- och utbildningsaktiviteter som syftar till att motverka smittspridning, framhålls det i budgetpropositionen. Det bör emellertid vara möjligt att göra kostnadsbesparingar genom en bättre samordning av de utåtriktade förebyggande insatser som bedrivs från socialstyrelsens och socialdepartementets sida. Kostnaderna för de kansliresurser som behövs för att bedriva det förebyggande arbete som initieras med stöd av de statliga aidsmedlen bör därvid i fortsättningen bestridas från anslaget A 5 Insatser mot aids.

Vid beräkningen av medelsbehovet för socialstyrelsen tog regeringen hänsyn härtill.

Utskottet delade i *betänkandet 1990/91:SoU12* uppfattningen i budgetpropositionen att en effektivare samverkan mellan myndigheter, kommuner, landsting och frivilligorganisationer skulle eftersträvas och ville särskilt betona vikten av god samordning mellan delegationens och socialstyrelsens insatser. Det fanns enligt utskottet inte någon anledning att redan nu avveckla delegationen eller förändra dess arbetsuppgifter. Utskottet förutsatte dock att delegationens arbetsupp-

gifter så småningom förs över till en permanent organisation utanför regeringskansliet. Utskottet avstyrkte med det anförda två motionsyrkanden (m). Mot beslutet reserverade sig m-ledamöterna.

Utskottet har den 14 maj resp. den 16 maj 1991 tillstyrkt förslagen i propositionerna 1990/91:93 och 1990/91:120 om rättsmedicinsk verksamhet, m.m. och om den rättspsykiatriska undersökningsverksamheten, m.m. (SoU13 och 16). Riksdagen skall den 30 maj 1991 behandla frågorna. Förslagen i propositionerna innebär bl.a. att socialstyrelsen helt avlastas uppgiften som chefsmyndighet för underförvaltningar.

Utskottets överväganden

Utskottet är inte nu berett att ta ställning i frågan i vad mån uppgifter såsom föreslås i propositionen och i motion Fi58 yrkande 4 bör föras över från socialstyrelsen till det föreslagna folkhälsoinstitutet. Utskottet kommer inom kort i ett särskilt betänkande 1990/91:SoU23 att behandla regeringens proposition 1990/91:175 om vissa folkhälsofrågor och ett stort antal motioner bl.a. om det föreslagna folkhälsoinstitutet.

Utskottet vill dock redan nu markera en positiv syn på en intensifiering och vidgning av det epidemiologiska arbetet.

Utskottet är vidare positivt till en utbyggd verksamhet inom socialstyrelsens ram för utvärdering av det sociala arbetets metodik.

Utskottet har inte något att erinra mot att samordningen av de utåtriktade förebyggande insatserna mot HIV/aids under en övergångsperiod koncentreras till Aidsdelegationen i socialdepartementet. Utskottet vill dock erinra om sitt uttalande i betänkandet 1990/91:SoU12 att utskottet förutsätter att Aidsdelegationens arbetsuppgifter så småningom förs över till en permanent organisation utanför regeringskansliet. Det är vidare angeläget att påpeka att socialstyrelsen har kvar ett stort ansvar för insatser mot HIV/aids i sin egenskap av central tillsynsmyndighet och förvaltningsmyndighet för smittskyddet i landet. En fortsatt samordning mellan Aidsdelegationens och socialstyrelsens verksamhet behövs därför.

Utskottet har ingen erinran mot vad som sägs i propositionen om socialstyrelsens beredskapsansvar. Utskottet vill dock framhålla att de föreslagna förändringarna inte innebär någon försämrad kompetens inom styrelsen på detta område. Utskottet instämmer också i vad föredraganden understrukt i propositionen, nämligen betydelsen av den positiva utvecklingen i hälso- och sjukvårdens beredskap och av att denna positiva utveckling fullföljs.

Med det anförda föreslår socialutskottet att finansutskottet avstyrker motion Fi63 (c). Av yrkandena i motion Fi58 (fp) bör enligt socialutskottet yrkandena 1, 2, 4 och 6 avstyrkas med det anförda. Yrkandena 3 och 5 får anses redan tillgodosedda genom förslagen i propositionen och bör på denna grund avstyrkas. Någon vidare utredning utöver den särskilda organisationskommitté som föreslås i propositionen anser utskottet inte motiverad.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker att riksdagen med de påpekanden som socialutskottet gjort godkänner de föreslagna riktlin-

jerna för omställning och minskning av den statliga administrationen inom socialdepartementets verksamhetsområde i de delar som socialutskottet haft att behandla.

Slutligen vill utskottet understryka vad som också framgår av motionerna och som också starkt framhållits av socialstyrelsen vid utskottets utfrågning, nämligen att styrelsen nu måste få arbetsro. Styrelsen måste få möjlighet att konsolidera sin verksamhet, utveckla nya arbetsformer och förstärka kompetensen så som förutsatts. Om styrelsen inte får denna arbetsro är enligt utskottet risken stor att uppställda krav på kvalitet och effektivitet i styrelsens arbete inte kan uppfyllas.

Stockholm den 15 maj 1991

På socialutskottets vägnar

Daniel Tarschys

Närvarande: Daniel Tarschys (fp), Bo Holmberg (s), Anita Persson (s), Sten Svensson (m), Aina Westin (s), Per Stenmarck (m), Johnny Ahlqvist (s), Rinaldo Karlsson (s), Ingegerd Anderlund (s), Ingrid Hemmingsson (m), Rosa Östh (c), Gudrun Schyman (v), Anita Stenberg (mp), Jan Andersson (s), Sinikka Bohlin (s), Barbro Westerholm (fp) och Göran Engström (c).

Avvikande meningar

1. Rosa Östh och Göran Engström (båda c) anser

dels att avsnittet under utskottets överväganden bort utgå,

dels att utskottet bort anföra följande.

I likhet med motionärerna i motion Fi63 (c) anser utskottet att propositionen skall avslås i de delar som utskottet har att behandla. Även motion So58 (fp) bör avslås. Motionärerna utvecklar närmare i motion 1990/91:So91 med anledning av propositionen 1990/91:175 om vissa folkhälsofrågor varför förslaget om inrättande av ett nytt folkhälsoinstitut bör avslås. Utskottet motsätter sig även i övrigt att nedskärningar görs i socialstyrelsen. Styrelsen bör nu i stället ges möjlighet att se över sin organisation i syfte att verksamheten i framtiden skall kunna bedrivas ännu effektivare inte minst vad gäller folkhälsofrågorna.

Socialutskottet anser således att finansutskottet med bifall till motion Fi63 bör avslå propositionen och motion Fi58.

dels att det avsnitt i yttrandet under utskottets överväganden som börjar med "Utskottet vill" och slutar med "inte kan uppfyllas" bör utgå,

dels att utskottet bort anföra följande.

Utskottet anser att de omfattande förändringar i övrigt av socialstyrelsen vad avser uppgifter, organisation och resurser som föreslås i propositionen bör bli föremål för en organisationsutredning så att deras konsekvenser blir ordentligt belysta. Regeringen bör därefter återkomma till riksdagen med ett mer genomarbetat förslag till organisationsförändring. En omfördelning av HIV/aids-arbetet bör ske så att ansvaret för uppgifter som normalt åvilar socialstyrelsen även när det gäller HIV/aids förläggs dit och inte som i regeringens förslag till regeringskansliet. Utskottet anser sålunda att propositionen med anledning av motion Fi58 bör avstyrkas. Även motion Fi63 bör avstyrkas.

3. Sten Svensson, Per Stenmarck och Ingrid Hemmingsson (alla m) anser

dels att sista stycket under utskottets överväganden bort utgå,

dels att utskottet bort anföra följande.

Utskottet anser slutligen att socialstyrelsen bör delas upp i en medicinalstyrelse och en socialstyrelse. Ansvarsfördelningen är för närvarande oklar såväl för hälso- och sjukvården som för socialvården. Det är enligt utskottet angeläget att den medicinska kompetensen återupprättas och att hälso- och sjukvården klart byggs på medicinsk vetenskap och beprövad erfarenhet. Med tanke på den snabba medicinska och medicinsk-tekniska utvecklingen är behovet av en särskild medicinalstyrelse ännu större nu än tidigare.